

Kulturnämndens plan för barn- och ungdomskultur

UTKAST

PROGRAM

PLAN

POLICY

RIKTLINJER

Helsingborgs stads styrdokument

Aktiverande

syftar till förändring och utveckling

PROGRAM – anger långsiktiga ambitioner och viljeinriktningar

PLAN – anger konkreta åtgärder, tidsramar och ansvar

Normerande

reglerar befintlig verksamhet och vårt förhållningssätt till en given situation

POLICY – anger principer och vägledning

RIKTLINJER – anger absoluta gränser och ska-krav

UTKAST

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
2	Koppling till andra styrdokument	4
2.1	Ur kulturprogrammet	4
2.2	Från Plan för mål och ekonomi 2022	5
3	Strategiska insatser	6
3.1	Befintliga insatser från Helsingborgs stad	6
3.1.1	Ekonomiskt stöd	6
3.1.2	Samverkan och dialog	6
3.1.3	Utbud	7
3.2	Nya strategiska insatser	7
3.2.1	Samverkan mellan förvaltningarna	7
3.2.2	Information och marknadsföring	8
3.2.3	Breddat deltagande	8
3.2.4	Kultur och hälsa	9
3.2.5	Forskning och utveckling	10
4	Lagkrav	10
5	Ansvar och uppföljning	10

Beslutat av: Kulturnämnden

Datum: 12 maj 2022

Revideras av: Kulturnämnden

Dokumentets giltighet: 2022-2024

Dokumentet gäller för: Kulturnämnden och kulturförvaltningen

Dokumentansvarig: Kulturförvaltningen

1 Inledning

Kulturförvaltningen fick i april 2021 i uppdrag av kulturnämnden att förstärka sin kunskap och förtydliga sina insatser för kulturnämndens prioriterade målgrupp barn och unga. I uppdraget ingår att ta fram en särskild plan för målgruppen. Planen ska identifiera strategiska insatser och ökad samverkan som kan börja realiseras 2022. I uppdraget ingår också att nå samverkansöverenskommelser med relevanta aktörer som exempelvis stadens skol- och fritidsförvaltning.

Arbetet med att ta fram planen påbörjades i augusti 2021 och har inneburit ett omfattande dialogarbete med såväl andra förvaltningar som externa aktörer och barnen själva. Till arbetet har kulturförvaltningen kopplat en referensgrupp med representanter för stadens egna kulturverksamheter samt olika delar av skol- och fritidsförvaltningen. Denna grupp har varit tillsammans arbetat fram ett underlag för planen som bottnar i bred och lång erfarenhet av konkret arbete med barn och unga. Även dokumentation från andra förvaltningars dialog med barn och unga utgör värdefullt underlag till planen.

2 Koppling till andra styrdokument

Kulturnämndens plan för barn och ungdomskultur utgår ifrån kulturprogrammet som trädde i kraft den 1 januari 2021. Planen förhåller sig också till de uppdrag som formulerats till nämnderna i Plan för mål och ekonomi 2022.

2.1 Ur kulturprogrammet

Utvecklingsområde *Hela Helsingborg*:

I FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) fastställs alla barns rätt till kultur. Kulturskolan, fritidsgårdar, bibliotek, skola och allaktivitetshus är betydelsefulla arenor för ungas eget skapande och möte med kultur. Samtliga barn i grundskola/grundsärskola och gymnasieskola/gymnasiesärskola ska regelbundet erbjudas kulturupplevelser genom kulturförvaltningen och Helsingborg Arena och Scen AB. Det statliga bidraget Skapande skola möjliggör ytterligare samverkan mellan skolan och det professionella kulturlivet. För att utveckla barn- och ungdomskulturen i hela Helsingborg behöver infrastrukturen i form av exempelvis tillgänglighet och utbud förstärkas. Kulturförvaltningen behöver fördjupa sitt samarbete med de aktörer som befinner sig nära barn och unga, såsom skol- och fritidsförvaltningen.

Utveckla arbetet med inriktning för barn och unga genom att ta fram en särskild plan för området.

Utvecklingsområde *Helsingborg skapar och producerar*:

Sambandet mellan kultur, utbildning och forskning är starkt. Kulturskolor, estetiska program, studieförbund, folkhögskolor och högre konstnärliga utbildningar är betydelsefulla länkar i utbildningskedjan för kulturskapare. Lunds universitet med Campus Helsingborg är en viktig samarbetspart som möjliggör forskning, nätverk och internationella kontakter.

Understödja invånares möjligheter till eget skapande.

2.2 Från Plan för mål och ekonomi 2022

Nämndernas uppdrag och inriktning

Sammanställningen nedan visar de av nämndernas uppdrag som har en tydlig koppling till kulturnämndens plan för barn- och ungdomskultur. Kommunfullmäktige beslutade om uppdragen tillsammans med nämndernas reglementen den 21-22 november 2018. Kommunfullmäktige beslutade om nämndernas inriktningar den 8-9 juni 2021.

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämndens uppdrag är att skapa de bästa möjliga förutsättningarna för barn och ungas uppväxt, vidare studier, arbete och ett hållbart liv.

Socialnämnden

Socialnämndens uppdrag är att möjliggöra för invånare som behöver socialt stöd att bli självständiga i livet så att de kan ta en aktiv del i samhället.

Idrotts- och fritidsnämnden

Idrotts- och fritidsnämndens uppdrag är att möjliggöra fritidsaktiviteter som främjar ett fysiskt aktivt liv och en socialt hållbar livsstil.

Kulturnämnden

Kulturnämndens uppdrag är att utveckla och främja kulturupplevelser, kunskap och bildning som bidrar till nya insikter, reflektion och god livskvalitet.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämndens uppdrag är att tillhandahålla relevanta lokaler och bostäder för stadens verksamheter.

Miljönämnden

Miljönämndens uppdrag är att möjliggöra god hälsa och en miljömässigt hållbar utveckling i Helsingborg.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens uppdrag är att utifrån ett helhetsansvar leda och samordna stadens verksamheter, utveckling och ekonomi.

3 Strategiska insatser

Utgångspunkten för de strategiska insatserna i denna plan är att stadens insatser så långt det är möjligt ska nå alla barn och unga oavsett var i kommunen de bor, vad de har för bakgrund och familjeförhållanden eller vilken ekonomisk situation de lever under. Särskilda satsningar på kultur för barn och unga är i stor utsträckning en rättvis- och jämlikhetsfråga. Den offentligt finansierade kulturen ska nå även de barn som riskerar att inte annars kommer i kontakt med konst och kultur.

Det betyder att de resurser och erbjudanden som finns i Helsingborg ska nå alla barn på barns villkor, i barns vardag där barnen finns. I praktiken innebär det att skolan och förskolan spelar en viktig roll **för alla barns rättighet** att ta del av och uttrycka sig genom konst och kultur – både under schemalagd skoltid och för att introducera barn till en meningsfull fritid genom bl.a. konst och kultur.

3.1 Befintliga insatser från Helsingborgs stad

3.1.1 Ekonomiskt stöd

- Kultur i skolan – 2 Mkr från kulturnämnden till kulturutbud och transportkostnader för skolklasser
- En snabb slant – en stödform för unga 13-25 år som vill göra kulturprojekt
- Lovprogrammet för barn och unga med statligt stöd via SFF
- Skapande skola – SFF fördelar statliga pengar till skolornas kulturprojekt som involverar professionella kulturskapare

3.1.2 Samverkan och dialog

- Referens-/arbetsgrupp kopplat till Kultur i skolan
- Referensgruppen för att ta fram Plan för barn- och ungdomskultur
- Pedagogiskt center - SFF
- Barnrättsstrateginätverket som leds av SLF
- HH-samarbetet kultur i skolan – SFF, KF och Helsingör
- Ungdomsrådet - SFF
- Ungt inflytande – grupper av unga i olika bostadsområden. SFF
- Elevråd på skolorna - SFF
- Bibbelrådet – barn 9-12 år gamla är rådgivande organ åt stadsbiblioteket.
- Childrens Meeting Place – en fast plats för möten mellan barn och makthavare.

3.1.3 Utbud

- Ett stort kulturutbud för skola och förskola– inklusive det som kulturnämnden bekostar
- Skolbio med särskilt pedagogiskt program för skolklasser och gratis förskolebio
- Särskilda program och aktiviteter för barn och familj på Helsingborgs museum, Dunkers kulturhus, Helsingborgs stadsteater, Helsingborgs konserthus, Helsingborgs bibliotek och Fritid Helsingborgs femton olika mötesplatser.
- El Sistema på Anneroskolan
- Kulturskolans undervisning inklusive Prova på-dagar för årskurs 2-6
- Spektra på Dunkers kulturhus – coachar och arrangerar kultur för, av och med unga.
- Kulturcrew – en arrangörsutbildning för unga drivet av Riksteatern i samarbete med Spektra
- Festivaler

3.2 Nya strategiska insatser

3.2.1 Samverkan mellan förvaltningarna

2022 har skola- och fritidsförvaltningen i samarbete med kulturförvaltningen etablerat ett formellt **kulturombudssystem** där rektorerna utser minst en "kulturambassadör" på varje förskole- och skolenhet i Helsingborg.

Kulturambassadörerna får information om vilket kulturutbud som erbjuds skolorna i Helsingborgs stad. De får ett **nyhetsbrev** från kulturförvaltningen 3-4 gånger per termin, blir inbjudna till **utbudsträffar** och blir bjudna på kulturupplevelser. De får också ett nätverk av kulturambassadörer på alla de andra enheterna som de kan dela tips, inspiration och erfarenheter med. Det blir deras ansvar att se till att pedagogerna och barnen på den egna skolan/förskolan inte missar stadens kulturerbjudanden som ofta är kostnadsfria för skolan och kopplade till läroplanen och kunskapsmålen.

I förlängningen kan detta nätverk också användas för **gemensam kunskapsutveckling** för kulturproducenter och skolans pedagoger i form av t.ex. seminarier och föreläsningar i fysisk och digital form. Ju mer de olika parterna vet om varandras förutsättningar och ambitioner, desto bättre kan samspelet bli.

Den förvaltningsövergripande referensgrupp som bildades för att ta fram handlingsplanen bör fortsätta att fungera som förvaltningsövergripande **rådgivande organ för genomförandet** av handlingsplanen – kompletterat av representanter för ytterligare berörda förvaltningar. Syftet är att säkra en fortsatt samverkan, bred förankring samt uppföljning av det utvecklingsarbete som anges i handlingsplanen. Referensgruppen ska dock inte ses som en operativ arbetsgrupp kopplat till insatserna i handlingsplanen, eftersom de olika insatserna kräver olika organisering och resurser.

Kulturförvaltningen ska **kartlägga** vilka grupper för samverkan och samarbete som finns i stadens organisation när det gäller barn och unga samt deras uppdrag/syfte. En del av dessa sannolikt kan dra nytta av varandras arbete och i förlängningen både höja kvaliteten och undvika parallella processer.

3.2.2 Information och marknadsföring

Den offentligt finansierade kulturen ska nå även de barn som riskerar att inte annars kommer i kontakt med konst och kultur. Det betyder att de resurser och erbjudanden som finns i Helsingborg ska nå alla barn på barns villkor, i barns vardag där barnen finns. Därför ska kulturförvaltningen **utveckla, förtydliga och samla informationen** om utbudet för barn och unga i samverkan mellan kulturförvaltningen och skol- och fritidsförvaltningen. Två huvudspår kan identifieras:

1. När det gäller program för **kultur i skolan** är det viktigt att det är lätt för pedagogerna att hitta utbudet för sin åldersgrupp, hur det förhåller sig till läroplanen och kunskapsmålen, hur man kan/behöver förbereda klassen, om det finns pedagogiskt material kopplat till det specifika programmet, tidsåtgång och kostnad. Detta ska utvecklas ytterligare i det befintliga formatet på stadens intranät.
2. När det gäller program och verksamhet för barn och unga **på fritiden** är det viktigt att informationen når alla barn i målgruppen och deras föräldrar. Kulturförvaltningen och skol- och fritidsförvaltningen bör undersöka möjligheterna att använda skolans digitala kommunikationskanaler till elever och föräldrar för att kommunicera kultur- och fritidserbjudanden samt information om olika sätt att påverka och medskapa utbudet.

En **utbudsdag** för kultur i skolan ska arrangeras en gång per år – i oktober – där skolans och förskolans personal får ta del av fördjupad information om utbudet, diskutera gemensamma utmaningar och utvecklingsmöjligheter och få smakprov på olika kulturproduktioner. Tidpunkten på året är vald utifrån skol- och fritidsförvaltningens rekommendation om lämplig tidpunkt i förhållande till övrig planering och arbetsbelastning.

Informationen om vart barn kan vända sig för att påverka behöver bli tydligare. Kulturförvaltningen och skol- och fritidsförvaltningen bör arbeta fram en gemensam samlad **struktur för dialog** och samarbete med ungdomsråd, elevråd och andra grupper för att öka graden av medskapande genom att fånga idéer när och där de kommer. Det skulle kunna bidra till tydligare information och kanaler för inflytande och medskapande.

3.2.3 Breddat deltagande

När det gäller organiserade aktiviteter på fritiden är det tydlig att **den geografiska platsen och avståndet till aktiviteten** har stor betydelse för barns möjligheter att delta. Särskilt gäller detta barn i lägre åldrar, men viss utsträckning även äldre. Aktiviteter som förutsätter att vårdnadshavare kan transportera barnen dit under dagtid skapar en ojämlig rekrytering. Sammantaget betyder detta att det är viktigt att

det finns möjlighet för barnen att på egen hand ta sig till och vara aktiva i organiserad kulturverksamhet i sitt närområde på fritiden.

I samarbete mellan kulturförvaltningen, skol- och fritidsförvaltningen och socialförvaltningen ska ett nytt koncept testas för **jämlik rekrytering till deltagande** i meningsfulla fritidsaktiviteter. Konceptet innebär att alla elever i en viss årskurs får utökad timplan för att på schemalagd skoltid prova på olika fritidsaktiviteter i skolans lokaler eller i vissa fall hos de föreningar eller verksamheter som bedriver fritidsverksamheten. Aktiviteterna ska ligga inom områdena idrott/hälsa, kultur och natur.

Kulturskolan har i uppdrag att vara närvarande med sin verksamhet i hela Helsingborg. Detta görs redan i olika former i vissa av stadens skolor och fritidslokaler. Fortsättningsvis ska detta utvecklas och formaliseras genom årligen uppdaterade samarbetsavtal mellan Kulturskolans ledning och respektive skolas rektor på de skolor som väljer att delta i detta samarbete. Avtalen ska precisera behov av antal lokaler, tidpunkten för användningen av lokalerna och de praktiska detaljer som måste fungera för båda parterna för att undervisningen ska kunna bedrivas utan störningar. Syftet är att erbjuda kulturskolans utbud närmare barnen samt att bredda rekryteringen till kulturskolan, vilket i sin tur kan leda till ett breddat utbud i takt med en ökad och förändrad efterfrågan. Kulturskolan är en central och strategiskt viktig resurs när det gäller att få fler barn och unga att komma i kontakt med konst och kultur.

Kulturnämnden och kulturförvaltningen ska **utveckla dialogen** om arbetet med målgruppen barn och unga med de organisationer som får verksamhets- och projektstöd av kulturnämnden. Frågan ska adresseras löpande i det samråd som nämnd och förvaltning redan har med dessa organisationer. Syftet är att utbudet för barn och unga ska utvecklas så att det blir ännu mer relevant för fler barn och unga.

Kulturförvaltningen ska utveckla formerna för barn och ungas möjligheter till **delaktighet och medskapande** i verksamhet som är för dem. En struktur för samarbete med ungdomsråd, elevråd och andra befintliga kanaler för dialog med målgruppen ska tas fram och användas.

3.2.4 Kultur och hälsa

Kulturnämnden och kulturförvaltningen ingår sedan våren 2022 i samarbetsplattformen PART (Preventivt arbete tillsammans) som arbetar med innovation i välfärdsbygget genom att samskapa med invånarna, olika samhällsaktörer och civilsamhället. Syftet är att ge likvärdiga förutsättningar för barn och unga att lyckas i skolan och få bästa uppnåeliga hälsa. PART är en verksamhetsöverskridande samverkan mellan Landskrona Stad, Helsingborgs Stad och Region Skåne. Under 2022-2024 kommer kulturförvaltningen att arbeta i projektet Snacka om livet för att stärka **barn och ungas existentiella hälsa** med hjälp av konst och kultur. Projektet är finansierat av Allmänna arvsfonden.

3.2.5 Forskning och utveckling

Kulturförvaltningen bör utveckla arbetet med att långsiktigt **följa upp och utvärdera** stadens insatser gällande kultur för barn och unga. Det är viktigt att hitta indikatorer på ifall insatserna bidrar till ett breddat deltagande, utvecklande upplevelser och att fler når sina kunskapsmål i skolan. Ett formaliserat samarbete med Lunds universitet bör övervägas på denna punkt.

Kulturnämndens plan för barn- och ungdomskultur ska göras i en **version för barn och unga**.

4 Lagkrav

I FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) fastställs alla barns rätt till kultur. Sedan den 1 januari 2020 är barnkonventionen en del av svensk lag. Följande artiklar i barnkonventionen har direkt bäring på den kommunala kulturpolitiken och verksamheten för barn och unga:

Artikel 12

1. Konventionsstaterna ska tillförsäkra det barn som är i stånd att bilda egna åsikter rätten att fritt uttrycka dessa i alla frågor som rör barnet. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

Artikel 13

1. Barnet ska ha rätt till yttrandefrihet. Denna rätt innefattar frihet att oberoende av territoriella gränser söka, ta emot och sprida information och tankar av alla slag, i tal, skrift eller tryck, i konstnärlig form eller genom annat uttrycksmedel som barnet väljer.

Artikel 31

1. Konventionsstaterna erkänner barnets rätt till vila och fritid, till lek och rekreation anpassad till barnets ålder och rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet.

2. Konventionsstaterna ska respektera och främja barnets rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet och ska uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter till kulturell och konstnärlig verksamhet samt till rekreations- och fritidsverksamhet.

5 Ansvar och uppföljning

Stadens nämnder och bolag ansvarar för att driva en effektiv verksamhet inom sitt uppdrag utifrån lagstiftning, politiska mål, bolagsordningar, ägardirektiv, reglementen, styrdokument och ekonomiska förutsättningar.

Kulturförvaltningens stab är dokumentansvarig för denna plan. Som dokumentansvarig ansvarar avdelningen för tidplan samt att revidera planen vid behov och följa upp den inom ramen för tertialrapporter och årsredovisning.

UTKAST